

LIMPOPO
PROVINCIAL GOVERNMENT
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DEPARTMENT OF
EDUCATION

CAPRICORN SOUTH DISTRICT

MPHATO WA 10

SEPEDI LELEME LA GAE (HL)

PUKUTLHAHLO YA DINGWALO

THETO (MAHLOGEDI A THETO)

LE
PAPADI (GO FETOGILE)

LETLAKALA LA DITENG

THETO:

1. Mahung a lehono – Thoka L.P
2. Madila – Thoka L.P
3. Morutiši – Mabunda E.M
4. Ge nkabe maropeng go boelwa- Lebepe M.V
5. Mathata – Lebepe M.V
6. Le ka se mphetše - Lebepe M.V
7. Go dingwetši – Machitela M.S

TIRAGATŠO/ PAPADI GO FETOILE:

1. MAHUNG A LEHONO: M.S MACHITELA

Mohuta wa theto:

Sereto se ke thetoneyefolo ka ge sereti se nyefola maitshwaro a batho a go sepetša mahu a mehleng yeno a go phadišana le menyanya.

- **Dikgopolo tša sereti:**

Tematheto ya 1

Sereti se bolela ka fao a makatšwago ke ka moo ditaba tša mahu a selehono di sepetšwago ka gona.

Tematheto ya 2

Sereti se laetša gore mehleng ya lehono mahung le menyanyeng go jewa matsaka go feta le ka magae.

Tematheto ya 3

Sereti se laetša gore ka magaeng go jewa dijo tša maemo a fase efela ge lehu le ka hlaga go tla jewa matsaka gwa aparwa diaparo tša mabaibai.

Tematheto ya 4

Go laetšwa gore go aparwa diaparo tša fešene tša banna le tša basadi. Ba bangwe ba apara diaparo tše nnyane kudu tša go šia ditho kgakala.

Tematheto ya 5

Sereti se laetša gore ka letšatši la moletelo gona o tla bona botse, ge basetsana le bašemane ba le ka babedi ka babedi, go folwa le lebake.

Tematheto ya 6

Ka kerekeng le dirapeng ka letšatši la poloko go bogwa mepokisi a maemo a godimo, mola go aperwe disutu le mesese ya fešene ya moragorago. Batho ba ipipile mahlo ka maneo a go sepediša lenaneo.

Temana ya 7

Sereti se laela basadi le bona gore ba thuše ka go tšhela mabu ka ge go thwe ke ditokelo. O kgala gape le banna gore ba tlogele go bolela ba thuše go boloka ka ge le bona ba tlo thušwa ka moso ge ba na le mahu.

Temana ya 8

Sereti se laetša ka fao basadi ba kitimelago go sepela morago ga ge moruti a fetša go tšea mogau, bangwe ba tsena dikoloing ntle le go kgopela mola ba bangwe ba sepela ka maoto.

Temana ya 9

Sereti se laetša gore go ka be go latela setšo ka go ja mogoga le hloboša go efoga tshenyegelo.

- **MOKO/ KARETŠO YA SERETO:** Sereto se se bolela ka dipoloko tša matšatšing a lehono fao batho ba aparago diaparo tša mabaibai tša theko ya godimo, dijo le mapokisi le tšona ke tša maemo.
- **Maikutlo a sereti:**

Sereti se nyamišwa ke ka fao mahu a lehono a nago le tshenyagelo ka gona.

- **Molaetša**

Sereti se eletša batho go tlogela go reka mapokisi a go bitša a theko ya godimo, diaparo tša mabaibai le dijo tša theko tša godimo gomme ba boele mokweng wa kgale wa go ja mogoga le hloboša.

- **Sebopego sa ka ntle:**
- **Methalotheto:**
Sereto se na le methalotheto ye 53.
Methalotheto ke ya magareng le ye metelele.
- **Ditematheto:**
Sereto se na le ditematheto tše 9.

Ditemana tša sereto di bopilwe ka methalotheto ye 6 (Sesethete)

- **Poeletšo**
Ke ge senoko, lentšu, tumanoši goba sekafoko di boeletšwa go mothalotheho goba methalothetong ye mebedi goba go feta.

- **Poeletšothomi ya sekafoko**

Mth. ya 1-2 e tšweletša poeletšothomi. Yona e laetšwa ke sekafoko sa

‘O sejo sa mohuta mang sa go...’ :

Sereti se dirišitše poeletšo ye go gatelela ntlha ya gore bjala ke seno sa go se loke.

Mth. 3-5 go tšwelela poeletšo. Yona e tšweletšwa ke sekafoko sa

‘Bangwe ka wena ba..’

Mth. 3-6 go tšwelela poeletšo, yona e tšweletšwa ke sekafoko sa

‘Bangwe ka wena...,’

Sereti mo se gatelela ditiro tše mpe tše bjala bo di dirišago batho.

TSHWANTŠHOKGOPOLO:

Ke seswantšho sa mogopolo seo mmadi a ipopelago sona ka tšhomišo ya mantšu ao sereti se a dirišitšego. Re ka re ke go bona selo ka leihlo la moya. Ka mantšu a mangwe ke go bona selo se se gona. Tshwantšhokgopolo e bonala ka tirišo ya dithekniki ka moka tša theto, mohl. Poeletšo, dikapolelo, morumokwano, dika le diema, bj.bj.

Dikapolelo:

- **Potšišoretoriki:**
Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo
Sereti se dirišitše potšišoretoriki Mothalothetong wa 1: ‘Badimo bešo a ka ihlo a di bona na?’
Sereti se šomišitše potšišoretoriki go gatelela ntlha ya go makatšwa ke ka fao dipoloko tša matšatši lehono di lego ka gona.
Mothalothetong wa 10 sereti se šomišitše potšišoretoriki: ‘Aowa, hleng le ka magae ke tšona tše di lewago?’

Sereti se gatelela ntlha ya gore dijo tšeo di jewago mahung ke tša maemo a godimo go feta tše di jewago ka magae.

Methalotetong ya 42-43, le 45 sereti se dirišitše potšisorotoriki :

‘Baenasešane sa moropa na le hloma bjang?’

‘Ge moruti a re ‘Amene!’ ge le bona o ra’ng?’

‘Go boramabelo diphadišanong hleng le a nkomanya?’

Sereti se gatelela ntlha ya gore basadi ke bona ba thomago go tloga ka lebelo ge moruti a fetša go rapela.

Go mothalotheto ya 48 le 49 sereti se dirišitše potšisorotoriki:

‘Mogoga le hloboša tšona di ile kae?’

‘Gore tshenyegelo e se be kudu ka gae?’

Sereti se gatelela ntlha ya gore re boele setšong sa rena moo go bego go bolawa kgomo fela go efoga tshenyegelo.

- **Tlogelo:**

Seripa sa lentšu se a tlogelwa.

Mothalothetong wa 1 sereti se tlogetše ditlhaka
ihlo- Leihlo

- **Pheteletšo:**

Ke ge tiragalo e feteletšwa.

Mothalothetong wa 2:

‘Ke maaroganong le mogopolo ga o sa nagana’

Sereti se dirišitše pheteletšo go gatelela ntlha ya gore o tlabegile le go kgotsa kudu.

- **Mothofatšo:**

Ke ge selo sa go se phele se fiwa dika tša go phela.

Mothalothetong wa 16:

‘Lehu la re tama!...

Sereti se mothofaditše lehu go gatelela ntlha ya gore ge lehu le hlagile batho ba thoma go ja dijo tša matsaka.

Mothalothetong wa 17

‘Salad and gravy’ di botšišana matsogo le ‘chicken and rice’

Sereti se mothofaditše dijo go gatelela ntlha ya gore go jewa dijo tša maemo.

- **Dibokantšu:**

Ke manšu ao a bopilwego ka diripa tše pedi tša polelo goba go feta.

Sereti se diriša dibokantšu go gatelela ntlha le go tšweletša semelo sa sedirišwa.

Mothalothetong wa 4:

Sereti se dirišitše sebokantšu se **Seanywadipudi** = e le go ngwana yo monnyane go gatelela gore ngwana yo monnyane molao o o kwa go ba bagolo

Mothalothetong wa 7-8:

Sereti se dirišitše sebokantšu sa **Moswanomong** = dilo tša go swana go gatelela ntlha ya gore mahung le menyanyeng ga go sa na phapano.

Mothalothetong wa 9:

Sereti se dirišitše sebokantšu se **Mašalamorago** go gatelela ntlha ya gore go jewa dijo tša go fapana go ya ka mehuta ya tšona.

Mothalothetong wa 18:

Sereti se dirišitše sebokantšu se **Mesegomegolo** = go gatelela ntlha ya gore go aparwa diapararo tša mesegosego tša fešene.

Mothalothetong wa 35:

Sereti se dirišitše sebokantšu sa **Mananeotshepedišo**: maphephe ao go ngwadilwego lenaneo la go sepediša modiro

Mothalotheto wa 36:

Mahlapatšibogong = Basadi

Mothalothetong wa 42:

Baenasešane = Basadi

Mothalothetong wa 46:

Difatanaga: dikoloi

- **Morumokwano:**

Ke go kwana ga medumo ka mafelelong a methalotheto

- **Morumokwanotia:**

O bonala ka tumanoši le senoko sa mantšu a mafelelo a go ruma a go swana mafelelong a methalotheto ye mebedi goba go feta. Ditumanoši di a swana.

Mothalothetong wa . 5-6: bagolong

Magolong

Mth.15-15: Matsaka

Maaka

- **Morumokwanotshadi:**

O bonala ka tumanoši le senoko sa mantšu a mafelelo a go ruma a go swana mafelelong a methalotheto ye mebedi goba go feta. Ditumanoši ga di swane.

Mth. 3-4: Mpipetše

Mpoditše

Mth.23-24: Mahlo

Mafohlo

- **Kgokanyi/Tlemanyithalo**

E bonala ge lentšu la mafelelo la mothalotheo le boeletšwa mathomong a mothalotheo wa go latela.

Mth. 7-8: Mahung le menyanyeng lehono ke **moswanomong**,

Moswanomong diaparong, dinong le dijong

Sereti se dirišitše kgokanyi go gatelela ntlha ya gore mehleng ya lehono menyanyeng le mahung go a swana go lebeletšwe dijo, dino le diapararo.

2. MADILA: L.P THOKA

- **Mohuta:**

Sereto se ke thetonyefolo ka ge sereti se nyefola maitshwaro a mabe a bjala a go diriša batho dilo tša go se loke.

- **Dikgopolo tša sereti:**

Temana ya 1:

Sereti se laetša ditiri tše mpe tšoo bjala bo di dirišago batho.

Temana ya 2:

Sereti se laetša ka fao bjala bo fetošitšego batho ka go ba dira gore ba palelwe ke go ba le bokamoso bjo bobotse

Temana ya 3:

Sereti sa laetša ka fao yena a ka se nwego bjala ka ge bo ka mo diriša dilo tša go tšwa tseleng.

- **KAKARETŠO:**

Sereto se nyefola bjala bjoo e le go gore bo diriša batho dilo tšeo di sa lokago, le ka fao bo fetošitšego batho ba go ba le ponelopele go lahlegelwa ke ditoro tša bona.

- **Maikutlo a sereti:**

Sereti se tšweletša maikutlo a manyami ka ge batho ba bantši ba palelwa ke go fihlelela ditoro tša bona ka lebaka la bjala mola ba bangwe ba senya tšhelelwete ka bjona bjala,

- **Molaetša**

Batho ba swanetše go hlokomela gore ba se nwe bjala ka mokgwa wa go hloka maikarabelo ka ge bo ka ba ntšha tseleng tša bona tša go ipetlela bokamoso bjo bokaone.

- **Moya wo o fokago:**

Go foka moya wa manyami ka ge bjala bo diriša batho dilo tša go se loke.

- **Sebopego sa ka ntle:**

Methalotheto

Ke ye 24

Methalotheto ke ye mekopana, magareng le ye metelele.

Ditematheto:

Ke tše 3

Tematheto ya 1: methalotheto ye 6 (Sesethete)

Tematheto ya 2: methalotheto ye 13

Tematheto ya 3: methalotheto ye 5 (Khwinthete)

Tswantšhokgopolo:

- **Potšišoretoriki**

Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo.

Mth. 1-2

Sereti se šomišitše potšišoretoriki go gatelela ntlha ya gore va gore bjala ga se

bja loka, bo diriša batho dilo tša go tšwa tseleng.

- **Tumelokganetši:**

Ke dikgopolo tše pedi tše di latolanago/ganetšanago mothalotheong o tee.

Mth. 15 – Lephefo le morupa- kgopolo ya lebelo le go tšwafa

Mth. 16 – Dihlalefi le dithotho – kgopolo ya go hlalefa le botlaela.

Mth. 17 – Diroto le dibodu- Kgopolo ya batho ba go šoma le ba dibodu

Mth. 18 – Dithakga le mašaedi- kgopolo ya batho ba go ithata le ba mašaedi

Sereti se šomišitše tumelokganetši methalotheong ye go gatelela ntlha ya gore bjala bo diriša batho dilo tša go se loke.

- **Mothofatšo:**

Ke ge selo sa go se phele se fiwa dika tša botho.

Mth. 7 – ‘A batho mašeleng ruri **o a ba jela:**

Bjala bo ka se je mašeleng ke motho fela a ka dirago seo. Sereti se gatelela ntlha ya gore bjala bo feletša batho tšhelete.

Mth. 10 – ‘Lehono gona **o thopile sefoka**’

Ke motho fela a ka thopago sefoka. Sereti se gatelela gore bjale bo kgonne go senyetša batho.

- **Kelelathalo:**

Ke ge kgopolo ya mothalotheo e sa felelele mothalotheong woo efela e fetela mothalotheong/methalotheong ya go latela. E bonala:

Mothalotheong wa 20-24

Kgopolo ya go nwa madila mothalotheong wa 20, e tšwela pele methalotheong ya 21- 24 ya gore e diriša batho dilo tša go se loke.

- **Sebopego sa ka ntle sa sereto:**

- **Sereto se bopša ka ditemanatheto tše di bopilwego ka methalotheo.**

- Sereto se bopilwe ka ditemanatheto tše 3.
- Tematheto ya 1 e bopilwe ka methalotheo ye 6,
- Tematheto ya 2 e bopilwe ka methalotheo ye 13
- Tematheto ya 3 e bopilwe ka methalotheo ye 5.
- Methalotheo ka moka ke ye 24
- Go na le methalotheo ye mekopana. Ya magareng le ye metelele.

3. MORUTIŠI: E.M MABUNDA

- **Mohuta:**

Sereto se ke thetotsholo – Sereti se sola tsela ye batho ba swarago barutiši ka gona. Se laetša maikarabelo le mediro ye mebotse ye e dirwago ke barutiši gore setšhaba efela ge morutiši a ka dira phošo, tše dibotse tše a di di diretšego setšhaba ba mo

senya leina le go mo tlontlolla. (Batho ka moka ba go rutega ba tšwa matsogong a gagwe)

- **Dikgopolo tša sereti:**
- **Tematheto 1**

Sereti se laetša gore dirutegi ka moka di fetile go yena bjalo ka morutiši.

- **Tematheto 2**

Sereti se laetša gore batho ba se mo ahlole ge a dirile tše mpe, k age go na le tše dibotse tšeo a di dirilego. O kgopela gore bam o swarele ge a dirile diphošo.

- **Tematheto ya 3**

Sereti se laetša gore se dirile tše botse. O laetša batho ba se ke ba lebala tše botse tšeo a di dirilego ge a dirile phošo.

- **Tematheto ya 4**

sereti se kgopela a fiwe tlhohleletšo le thekgo ke batswadi le baetapele.

- **Tematheto ya 5**

Sereti se gatelela gore a tumišwe k age a rutile le baetapele ba go tuma bjalo ka boNelson Mandela.

- **Tematheto ya 6**

Sereti sa laela setšhaba ka kakaretšo go thekga barutiši ka go tšea karolo thutong ya bana ba bona.

- **Maikutlo a sereti**

Maikutlo a sereti ke a manyami. O nyamišwa ke ka fao batho ba palelwago ke go bona tše botse tšeo barutiši ba di dirago, ba ba bolela gampe ge ba dirile diphošo tšeo.

- **Molaetša:**

Sereti se eletša setšhaba go fa barutiši tlhompho le seriti seo se ba swanetšego le go ba thuša ka go tšea karolo thutong ya ban aba bona.

- **Moya wo o fokago:**

Go foka moya wa manyami ka ge barutiši ge ba dirile tše dibotse go se yo a bolelago efela ge ba dirile diphošo go bolelwa ka tšona ka dinako tšohle.

- **Sebopego sa ka ntle:**

Methalotheto:

Sereto se na le methalotheto ye 39

Go na le methalotheto ye mekopana, ya magareng le ye metelele.

Ditematheto:

Ditematheto ke tše 6

Tematheto ya 1 = Methalotheto ye 5(Khwinthete)

Tematheto 2: = Methalotheto ye 8 (Okothete)

Tematheto 3: = Methalotheto ye 8 (Okothete)

Tematheto ya 4: = Methalotheto ye 6 (Sesethete)

Tematheto ya 5: =Methalotheto ye 4(Khwathete)

Tematheto ya 6: = Methalotheto ye 8 (Okothete)

Ditlabelatheto

Poeletšo:

Ke ge senoko, lentšu, tumanoši goba sekafoko di boeletšwa go mothalotheho goba methalothetong ye mebedi goba go feta.

- **Poeletšothomi**

Methalothetong ya 6 le 7 go tšwelela poeletšo.

E laetšwa ke sekafoko sa **ke ba file**

Methalothetong ya 6 le 8 go tšwelela poeletšo.

E tšweletšwa ke **dinoko tše: ke ba)**

Methalothetong ya 6 – 8 go tšwelela poeletšothomi.

E tšweletšwa ke senoko sa **ke)**

- **Poeletšopotla**

E bonagala ge senoko, lentšu goba sekafoko se tshela mothalotheo gomme sa boeletšwa mothalotheo wa boraro.

Methalothetong ya 2 le 4 go tšwelela poeletšo. Yona e laetšwa ke senoko sa **ke**

Go gatelela ntlha ya gore ke yena morutiši a ilego a ruta batho ba ka moka.

Poeletšokgaotši

Ke poeletšo yeo e bonagalago ge senoko, lentšu goba sekafoko la mothalotheo le boeletšwa morago ga methalotheo ye mebedi go iša go ye meraro

Methalothetong ya 1 le 4 go tšwelela poeletšo. E laetšwa ke senoko se: **ka**

Poeletšophetši

E bonagala ge senoko, lentšu goba sekafoko se boeletšwa mafelelong a methalotheo ya go latelana.

Methalothetong ya 4 le 5: go tšwelela poeletšo.

E laetšwa ke senoko se: **ka)**

TSHWANTŠHOKGPOLO

DIKAPOLELO

Potšišoretoriki

Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo.

Mth 10 – 11: Go gatelela ntlha ya gore ge barutiši ba dira diphošo batho ba lebala ka tše botse tšeo ba di dirago.

Mth. 18: sereti se sa gatelela ntlha ya gore ge morutiši a dirile phošo nga go fetšwe go bolela ka taba yeo

Mth. 21: Go gatelela gore batho ba lebala tše dibotse tšeo barutiši ba di dirago.

Mth. 30: Go gatelela ntlha ya gore ge morutiši a dirile tše dibotse ba palelwa ke go mo fa dithorišo.

Tšhomišo ya Diema:

Mth. 13: Ngwana phoša dira...

Go gatelela ntlha ya gore ba se mo otle ka tše mpe tšeo a di dirilego.

4. GE NKABE MAROPENG GO BOELWA: M.V MOLELE

- **Mohuta:**

Sereto se ke lehlologelwa ka ge sereti se duma go boela popelong ya mme wa sona.

Dikgopolo tša sereti:

- **Tematheto ya 1**

Sereti se duma go boela popelong ya mmagwe.

- **Tematheto ya 2**

Sereti se hlaloša gore moo popelong ya mmagwe ga go na mathata.

- **Tematheto ya 3**

Sereti se laetša gore ge go be go kgonega go boela popelong o be a tla kgopela

tshwarelo go badimo gore ga a sa nyaka tša mo lefaseng

- **Tematheto ya 4**

Sereti se laetša gore o lapišitšwe ke tša lefase ga a san a lethabo o be a duma go boela fao a tšwago gona. (Go hlokošana)

- **Kakaretšo ya sereto**

Sereto se bolela ka fao sereti se lapišitšwego ke bophelo bja mo lefaseng gomme o duma a ka boela popelong ya mmagwe.

Sereti se nyamišwa ke go hlokega ga khutšo le lerato mo lefaseng.

- **Maikutlo:**

Sereti se nyamišwa ke ge se sa ipshine ka bophelo gomme a nyaka go hlokošana.

- **Molaetša**

Sereti se eletša batho gore ba swarane ka lerato le tlhompho gore lefase e be lefelo le lebotse la go ratwa ke batho bohle.

- **Moya wo o fokago:**

Go foka moya wa tumo ka ge sereti se duma go tlogela lefase le a boele popelong ya mmagwe.

- **Kelelathalo:**

Ke ge kgopolo ya mothalotheo e sa felelele mothalotheong woo efela e fetela mothalotheong/methalotheong ya go latela

- **Temathetong ya 1**

Kgopolo ya mothalotheo wa 1 ya go re ge nkabe go kgonega go boela mo motho a tšwago gona, e fetela methalotheong ya go latela ya gore o be a tla boela gona.

Mth.18 – 19

Kgopolo ya mothalotheo wa 18 ya gore go be go se motho yo a ka dumago go šala, e tšwela pele mothalotheong wa 19 wa gore mo lefaseng la mathata.

TSHWANTŠHOKGOPOLO

- **Potšišoretoriki**

Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo

Mth. 18 – 19

Go gatelela ntlha ya gore ga go na motho yo a bego a ka dumela go šala lefaseng ka ge go se na khutšo.

- **Dibokantšu**

Mth. 17: Madibahubedu

Mth. 19: Ngwanamošalakafase

- **Kgetho le tirišo ya mantšu:**

Mth.6: fao go na go le khutšo

Mth. 7: Ga go tla

Mth.8: Go iketla

- **Tšhomišo ya dika:**

Go hloka la mohlagare: Go hloka lethabo

Mth. 19: Lefaseng la go hloka khutšo.

- **Sešura:**

Ke go khutša ga tlhago ka gare ga methalotheo.

Sešura se arola methalotheo ka dikarolometara.

Mth.16: Ga go khutšo, Ga go lerato

Karolometara 1: Ga go khutšo

Karolometara 2: Ga go lerato

- **Palo ya dinoko:**

Karolometara 1: Ga-go-khu-tšo = 4

Karolometara 2: Ga-go-le-ra-to =5

Palo ya dihloa tša mošito:

Karolometara 1: Ga go khu:tšo =1

Karolometara 2: Ga go lera:to =1

- **Poeletšo:**

Karolometara 1: **Ga go khutšo**

Karolometara 2: **Ga go lerato**

Ga go kwano ya palo ya dinoko ka ge karolometara ya 1 e na le dinoko tše 4 mola karolometara ya 2 e na le tše 5.

Go palo ya dihloa tša mošito go na le kwano ka ge dikarolometra tša 1 le 2 di na le sehloa sa mošito se 1 ka bobedi

Go na le kwano go poeletšo ka ge Ga le Go di bušeletšwa.

5. MATHATA: M.V LEBEPE

- **Mohuta:**

Sereto se ke thetosello ka ge sereti se lla se llišwa keg e batswadi ba gagwe ba ba hlokofetše.

- **Dikgopolo tša sereti:**

- **Tematheto ya 1:**

Batswadi ba sereti ba hlokofetše ba mo tlogetše mathateng.

- **Tematheto ya 2**

Mmagwe o hlokofetše ge a be a belega mola tatagwe a bolailwe ke kankere.

- **Tematheto ya 3:**

Sereti se laetša mohlako wo a phetšego ka fase ga wona:

O be a se na dieta.

Diaparo di hlagetše.

A bolawa ke tlala

- **Tematheto ya 4**

Sereti ga se a fihle kgole ka tša sekolo ka ge a be a sa kgone ka sekolong. O re yena o tšwa komeng.

- **Tematheto ya 5;**

O ile a ya Tshwane go yo nyakana le mošomo fao a bego a sena fao a robalago gona.

- **Kakaretšo;**

Sereti se lahlegetšwe ke batswadi bao bailego ba hlokofala bam o šia bošuaneng, a phela ka go hlaka mo lefaseng.

- **Maikutlo:**

Sereti se tšweletša maikutlo a manyami ka lebaka la mathata ao a hlotšwego ke go hlokofala ga batswadi ba gagwe.

- **Molaetša:**

Sereti se rata go eletša batho gore re amogele gore lehu le hlolwa ke Modimo le gore re se belaele ge bao re ba ratago ba sepetše lefaseng le.

- **Moya wo o fokago:**

Go foka moya wa manyami ka ge sereti se tlogetšwe ke batswadi gomme a phela ka go hlaka mo lefaseng.

- **TSHWANTŠHOKGPOLO**

- **Poeletšo**

Ke ge senoko, lentšu, tumanoši goba sekafoko di boeletšwa go mothalotheto goba methalothetong ye mebedi goba go feta.

Mth.1 le 3 : Poeletšopotla ya lentšu= Mahlomoleng.

- **Dibokantšu**

Mth.2 = Konkodimolapomoswana – Ba hlokofetše

Mth. 5 = Diyamaleng –Dijo

Mth. 8 = Leruleso – Bolwetši

Mth. 13 = Mohlakasagagwe = Ga a na sa gagwe

Mth. 20 = Ngwanabatho

Mth. 21 = Malalaphaephe = o hloka fao a robalago

Mth. 23 = Senyalammisisi

- **Potšišoretoriki**

Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo

Mth.3 = Go gatelela ntlha ya gore batswadi bam o tlogetše mahlomoleng.

Mth. 11 = Go gatelela ntlha ya gore ga ana selo, ga a na le meloko.

- **Tirišo ya mantšu le mebolelwana.**

Mth.14 = Go tsena sekolo sa go hloka puku = Go ya komeng.

Mth. 15 = Go gatelela ntlha ya gore o a palelwa ka sekolong.

Mth. 17 = Go tlema mpa ka lenti = Serei se gatelela ntlha ya gore o be a bolawa ke tlala

Mth. 19 = Matogwana = mošomo

- **Tirišo ya dika**

Mth.6 = Go jewa ke ntlo = o hlokofetše ge a belega.

Mth.17 = go tia mpa ka lenono = Go khora

- **Tumelokganetši**

Mth.5 = Sa gore tswee ke kwa se galaka : Sereti se šomišitše dikgopolo tše pedi tša go latolana go gatelela ntlha ya gore o be a sa ipshine ka selo.

- **Sešura**

Mth.15= Hlogo ke filwe, bjoko ga ke na

- **Molawana wa kgaogano**

Hlogo ke filwe// bjoka ga ke na

- **Molawana wa kwano**

Palo ya dinoko

Karolometara 1:Hlo-go-ke-fi-lwe = 5

Karolometara 2: Bjo-ko-ga-ke-na = 5

Palo ya dihloa tša mošito

Karolometra 1: Hlo:go ke fi:lwe =2

Karolometara 2: Bjo:ko ga ke na =1

Poeletšo

Karolometara 1: Ke =1

Karolometara 2: Ke =1

Go na le kwano ya palo ya dinoko go Karolometara ya 1 le Karolometara ya 2 ka ge bobedi di na le dinoko tše 5.

Go dihloa tša mošito ga go na kwano kage Karolometara ya 1 e na le tše 2 mola Karolometara ya 2 e na le se 1.

Go na le kwano go poeletšo. Senoko sa Ke se gona ka go Karolometara ya le Karolometara ya 2.

6. LE KA SE MPHETŠE: M.V LEBEPE

- **Mohuta:**
Thetotumišo ya setšo
- **Diponagalo tša thetotumišo ya setšo**
- **Matseno :**
Sereti se kgonne go tšweletša matseno ka go šomiša **Kgomo e a tsha!**
- **Boitsebišo**
Sereti se tšeleditše boitsebišo. O re ke yena Lekasemphetše.
- **Mainatheto:**
Sereti se paletšwe ke go tšweletša maintheto seretong se.
- **Kgoeletši:**
Sereti ga sa tšweletša kgoeletši mo seretong.
- **Leba:**
Sereti se tšweleditše leba **Ke** methalothetong ya 5 le 7.
- **Mainagokwa:**
Sereti se dirišitše mainagokwa seretong se
Mth.7 = Bommadirokwana = Basadi
- **MOKO:**
Sereti se itheta ka gore yena o na le sa gagwe le ge a sa šome. O itheta ka gore yena o retwa ke dibodu. O re yena bjala o bo fa basadi e sego banna. O itheta ka gore gag abo ba ruile, ba na le sa bona ga ba bolawe ke tlala. O tšwela pele ka go ikgantšha ka gore lehumo la gabo le ka se ke la fela le ka mohla o le mong.
- **Maikutlo a sereti:**
Sereti se tšweletša maikutlo a lenyatšo. O nyatša batho ba bangwe ka ge yena a na le sa gagwe (a humile)
- **Molaetša:**
Batho ba tlogele go ikgantšha ka mahumo ao ba nago le wona.
- **Moya wo o fokago:**
Go foka moya wa boikgantšho ka ge sereti se ikgantšha ka mahumo ao se nago le wona.
- **TSHWANTŠHOKGOPOLLO:**
- **Poeletšo:**
Ke ge senoko, lentšu, tumanoši goba sekafoko di boeletšwa go mothalotheho goba methalothetong ye mebedi goba go feta.
- **Poeletšo ya kgopolo:**

Ke ge sereti se boeleditše kgopolo ye e itšego

Mth. 9 -10 = Sereti se boeleditše kgopolo ya gore o humile.

- **Dibokantšu**
Mth.7: Bommadirokwana = basadi
- **Potšišoretoriki:**
Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo
Mth.2 = 'E gangwa ke mang?' = sereti se rata go tšweletša gore ke yena mang.
- **Tirišo ya dika**
Sereti se dirišitše seka Mth.4 'Go ja kudumela' = go tšwa go seka sa go ja mphufutšo wa phatla go gatelela ntlha ya gore yena ga a šome ka maatla go ba mohumi.
- **Kgetho le tirišo ya mantšu (le mebolelwana)**
Ke tirišo ya mantšu ka mokgwa wo e sego wa setlwaedi go tšweletša kgopolo/dikgopolo.
Mth. 7: Bommadirokwana = Basadi
Mth.7: Phafana = Bjala

7. GO DINGWETŠI: M.S MACHITELA

- **Mohuta:**
Sereto se ke Sonete ya Seisemane
- **Mooko:**
Sereto se bolela ka dingwetši tšeo e lego gore ba a lwa ga ba kwane ka mo bogadi.
- **Molaetša:**
Sereti se eletša dingwetši gore ge ba fihlile ka lapeng bjalo ka dingwetši ba tlogele go lwa ba amogelane le go phedišana ka lerato.
- **Maikutlo a sereti:**
Sereti se tšweletša maikutlo a manyami ka lebaka la dinwetši tšeo ba palelwago ke go phela ka lerato le tlhompho ka magadi a bona.
- **Moya wo o fokago:**
Go foka moya wa manyami k age go se na lethabo magareng a dingwetši.
- **SEBOPEGO:**
Methalotheto:
Ke ye 14
Ditematheto:
4442
Morumokwano:
abab cdcd efef gg
- **Diteng:**
- **Tshwantšho:**
ke mo go tšweletšwago bothata. Bo tšweletšwa ke methalortheto ye 12 ya mathomo. Dingwetši di a lwa, ga baratane.

- **Tirišo:**

Ke mo go tšwelelago tharollo. E tšweletšwake methalotheto ye 2 ya mafelelo. Tharollo e tšwelela ka mokgwa wa gore dingwetši ba tlogele go hufagelana ba phele ka khutšo.

- **DIKGOPOLO TŠA SERETI**

Mth. 3: 'Ka diolo ruri le tloga le hlolana' = Ga ba kwane

Mth. 4: 'Hlwayang tsebe ke le re eletši!' = Theeletšang

Mth. 5: Lesang go sobelana ka sethepeng' = Lesang go lwa.

Mth.6: Ge le hutšwetša, ka moka le tlile ka kgomo.' = ka moka le dingwetši

Mth. 14: Ka šebešebe orang se tee sebešo' = Phelang ka khutšo.

TSHWANTŠHOKGOPOLO

- Potšišoretoriki

Ke potšišo yeo e sa nyakego karabo

Mth.2: Le reng le baka bogadi dingwetši?

Sereti se somišitše potšišoretoriki go gatelela ntlha ya gore dingwetši ba a lwa, ga ba kwane.

- Tirišo ya dika:

Mth. 3 'Ka diolo ruri le tloga le hlolana' = Sereti se sa gatelela ntlha ya gore dingwetši tše ga ba kwane.

GO FETOGILE**THULANO:****Teori: Matseno**

Thulano e tšwelele ge baanegwa ba babedi goba go feta ba kgakgana ka dikgopolo le maikemišetšo. Go na le mehuta ye mebedi ya thulano, e lego thulanotle le thulanogare. Thulanontle e tšwelela ge baanegwa ba fapana/fošana ka mantšu, le go bethana/ nkgišetšana mahwafa. Thulanogare ke ge moanegwa a thulana le dikgopolo tša gagwe. Thulano e godiša maatlakgogedi go mmadi gore a be le phišegelo ya go nyaka go tseba gore moanegwa goba baanegwa ba ya go felela kae.

Tirišo: Mmele**Thulanontle**

- Thulano gare ga Mogale le Hunadi ge ba bolela ka taba ya ge Mosima a feditše dithuto gomme a hloka mošomo. Mogale o bolela ka go rarela gomme Hunadi o mo felela pelo.
- Thulano ya Mogale le Hunadi ge ba fapana ka taba ya gore morwa wa bona Lesiba o nyetše mosadi wa Motswana wa go rutega mola basadi ba go rutega bas a hlomphe banna ba bona.
- Thulano gare ga Lerato le Lesiba ge Lerato a boile gae bošego mola a sa laela, Lesiba o rata go tseba gore ke ka lebaka la eng a sa apea gomme Lerato o re yo a kwago tlala o tla apea.
- Malekhina le Mmalehu ba thulana le Maemo ge ba mo kgala ka taba ya gagwe ya go dira bana ba bantši gomme Maemo a re ba kgaogane le yena.
- Thulano gare ga Lerato le Kgobadi le Lepamo ge Lepamo le Kgobadi ba sa dumele gore Lerato a ka ba hlogo ya sekolo a kgona go tliša diphetogo sekolong sa Leruleng.
- Mosima o thulana le Mogale le Hunadi ge ba leka go mo kgalemela ka taba ya gagwe ya go hloma protšeke ba re a ka se atlege.
- Lesiba o thulana le Lerato morago ga gore Lerato a boe gae bošego.
- Mosima le Malekhina ba thulana le Lehumo ge Mosima le Malekhina ba kopane le bafsa ba motse go ba sedimoša ka protšeke yeo ba tlo e hlomago ya go roka diaparo, Lehumo o thulana le bona ka go re protšeke yeo e tlo hola fela basadi.
- Go ba le thulano gare ga Lerato, Lepamo le Kgobadi ge Lerato a thwetše morutišigadi yo mofsa ntle le go akaretša barutiši ba bangwe mo lenaneong la la bao ba bego ba kgetha mofenyi letšatšing la diteko.
- Thulano gare ga Mosima, Malekhina, Lešata le Kgaphola ge Mosima a kopane le bafsa go ba hlathollela ka katlego ya gagwe ya go hwetša mašeleng a go thekga protšeke.
- Lerato o thulana le Hunadi ge Hunadi a tlile ka lapeng la gagwe go tlo leka go bolela le yena Lerato le Lesiba mabapi le mathata a lenyalo la bona fao Lerato a feditšego a rakile Hunadi ka fao lapeng.
- Thulano gare ga badudi le maphodisa ge badudi ba latofatša maphodisa gore ga ba dire mošomo wa bona wa go thibela bosenyi ka ge ba utswetšwa ntše maphodisa a le gona.

- Go tsoga thulano gare ga Mosima le Kgaphola ge Kgaphola a nyaka gore Mosima a mo fe setsekanyana ka ge a mo thušitše ka tšhelete ya go hloma protšeke. Ka ge bjale protšeke e atlegile e sepelela ka thelelo, Kgaphola o nyaka setseka gomme Mosima o kgahlanong le seo.
- Go ba thulano gare ga Mogale le Hunadi ge ba bolela ka seemo sa ditaba ka lapeng la Lesiba ka ge a boile ka gae ka lebaka la go hloka phedišano ye botse gare ga gagwe (Lesiba) le Lerato.
- Thulano gare ga Hunadi le Mma Keorapetse ge Mogale le Hunadi ba tlile lapeng la ga Keorapetse go tlo leka go rarolla bothata bja Lesiba le Lerato fao Mma Keorapetse a re go ba ga Mogale ba hlakiša ngwana wa gagwe.
- Go tsoga thulano gare ga Kgobadi le Lepamo ge Kgobadi a ganana le taba ya Lepamo ya gore ba bolaye Lerato.
- Lepamo le Kgobadi ba thulana le Lerato morago ga gore thoto ya sekolo e utswwe gomme ba gatelela gore se se diregile ka lebaka la go hloka bokgni bja go eta pele ga Lerato.
- Kgobadi o thulana le Lepamo ge Kgobadi a thoma go bona nnete ya gore ga go thuše selo go lwantšha Lerato ge e le hlogo ya sekolo gomme a re yena ga a sat lo thuša Lepamo go lwa le Lerato.

Thulanogare:

- Mosima o lwa le megopolo ya gagwe ge a makala gore ke ka lebaka la eng ge batswadi ba gagwe ba ganana le taba ya gagwe ya go hloma protšeke mola e tlo ba hola kudu.
- Kgaphola o ba le thulanogare ge Mosima a ganana le kgopelo ya gagwe ya gore a mo fe tšhelete ka ge a mo thušitše go humana mašeleng a protšeke.
- Lepamo o thulana le megopolo ya gagwe morago ga gore Kgobadi a mo hlape diatla ka gore a ka se hlwe a mo thuša ka ge Lepamo a tlile ka kgopolo ya gore go kaone ba bolaye Lerato.
- Lerato o ba le thulanogare morago ga ge Lehumo a mo dirile boradia a mo tšeetše tšhelete le go mo šia ka gare ga dikoloto. O ipotšiša gore o tla kgona bjang go tšwa ka gare ga bothata bjo a le go ka gare ga bjona.
- Lepamo o lwa le megopolo ya gagwe ge a thoma go lemoga gore ka nnete Lerato o na le bokgoni.

Thumo: Mafetšo

Mongwadi o kgonne go tšweletša thulano ya papadi ye ka mokgwa wa go kgotsofatša.

2. TIKOLOGO:

Matseno/ Tlhalošo ya sererwa

Tikologo ya sengwalo ke lefelo la ditiragalo tša baanegwa ka nako ye e rilego. Ka go realo go ka thwe tikologo e lebane le nako le lefelo. Go na le mehuta ye mebedi ya tikologo, e lego tikologo ya sebjalebja le ya segologolo. Tikologong ya segologolo diteng di lebane le ditaba tša segologolo tše di diregago mafelong a bogologolo ka nako ya bogologolo. Ditaba tše di lebane le bogoši, boloi, go ahlola melato kgorong, masolo a go tsoma, dintwa tša marumo, bjalobjalo. Tikologo ya sebjalebja e lebane le ditaba tša sebjalebja tšeo di hwetšwago mafelong a sebjalebja. Sengwalo se ka tšweletša tikologo sebjalebja le ya segologolo.

Tirišo

Tikologo ya Go fetogile Go Fetogile ke ya sebjalebja.

Nako: Ge go bolelwa ka nako go bolelwa ka ditiragalo tšeo di hlathago nako ya sebjalebja.

- **Go tsenwa dikolo**
Lerato o šoma sekolong sa Leruleng moo a le go hlogo ya sekolo.
- **Go na le dithuto tša godimo**
Mosima le Malekhina ba feditše dithuto tša bona yunibesithi gomme ga go na mešomo.
- **Basadi ba kgona go ba baetapele.**
Lerato ke hlogo ya sekolo sa Leruleng.
Mosima le Malekhina ba hloma protšeke ya go roka diaparo gomme e a atlega.
- **Batho ba ya mešomong.**
Lesiba le mogwera wa gagwe Matome ba šoma mmogo.
- **Go na le mafelo a go jela**
Mosima le Morena Kgaphola ba kopane lefelong la go jela kua toropong.
- **Go šomišwa difenešara**
Mogale o dutše le Hunadi disofeng ka phapošingya boiketlo.
- **Batho ba humana mphiwafela**
Maemo o humana mašeleng a go fepa bana ba gagwe.
- **Go šomišwa tšhelete.**
Morena Kgaphola o tshepišitše Mosima thekgo ya mašeleng a go hloma protšeke.

Lefelo: Ditiragalo di direga mafelong a go fapana a sebjalebja.

- **Go na le dikolo**
Sekolong sa Leruleng moo Lerato e le go hlogo ya sekolo.
- **Go na le mafelo a go jela.**
Toropong moo Mosima le Morena Kgaphola ba jelago gona.
- **Go na le diyunibesithi.**
Fao go tsenego Mosima le Malekhina.
- **Go na le holong ya setšhaba.**
Moo Mosima a kopanego le bafsa go boledišana le bona ka protšeke yeo e tlo go hlongwa.
- **Go na le dikantoro.**
Kantorong ya Morena Kgaphola moo Mosima a ilego gona mabapi le tshephišo ya go hwetša mašeleng.

3. THULAGANYO:

Teori ya thulaganyo

Thulaganyo ke peakanyo ya tatelano ya ditiragalo ka gare ga sengwalo.

Ditiragalo di latelana go ya ka mo di holanago ka gona. Yona e beakantšwe ka dielemente tše 5 ele go:

i) Kalotaba: Yona ke mathomo a ditaba tša mongwadi. Go yona mongwadi o re tsebiša: baanegwathwadi le tswalano ya bona, tikologo-nako le lefelo le taba yeo baanegwa ba lebanego le yona

ii) Phekgogo: Tiragalo ye e hlolago thulano ya mathomo ka gare ga sengwalwa.

iii) Thulano: Ke dintwa gare ga baanegwa ba babedi goba go feta. Go na le mehuta ye mebedi ya thulano e lego thulanontle le thulanogare. Thulanontle ke ge baanegwa ba thulana ka dikgopolo. Thulanogare keg e moanegwa a elwa ntwala le megopolo ya gagwe. Dithulano di godiša maatlakgogedi gore mmadi a be le kgahlego ya go tšwela pele ka go bala sengwalwa seo.

iv) Sehloa: Ke magomo a bothata. Ke thulano ya mafelelofelo gare ga molwantši le molwantšhwa.

v) Tlemollo ya lehuto: Ke fao bothata bo rarologago. Go ba le diphetogo maphelong a baanegwa. Wa go ba le phošo o a kgalwa gomme molato wa tšwa ka kgoro.

Tirišo:

Ka gare ga papadi ya Go fetogile re na le Thulaganyo le thulaganyotlaleletšo. Bobedi dithulaganyo tše di tšweletša dielemente tše 5 tša thulaganyo.

Kalotaba 1

Baanegwa bao mongwadi a ba tšweleditšego mo ke Mosima le Malekhina bjalo ka balwantšhwa, Batswadi ba bona ke balwantšhi. Tikologo ke ya sebjalebjaletse motse wa Mokgokong. Lefelo la ditiragalo: motse wa Mokgokong -

Nako ya ditiragalo ke ya sebjalebjaletse.

Ditiragalo di mabapi le Mosima le Malekhina bao ba feditšego dithuto tša bona gomme ba sa humane mošomo

Kalotaba 2

Lerato ka go lelengwe le yena ke molwantšhwa mola Lesiba, Lepamo le Kgobadi e le balwantšhi.

Ditiragalo di mabapi le Lerato o dula le monna wa gagwe Lesiba.

Phekgogo:

Mosima le Malekhina ba nyaka go thoma protšeke gomme ba gakantšhwa ke gore bat la hwetša kae mašelang.

Lerato o a hlatlošetšwa maamong a go ba hlogo ya sekolo sa Leruleng.

Thulano:

Thulano: Kgaphola o thulana le Lerato ka ge a nyaka a mo alela.

Lerato o thulana le Lesiba ka lebaka la ditokelo. Lesiba o thulana le Lerato ge a mmošša gore monna ke yena le gore Lerato a apee ka ge a mo nyetše.

Lerato o thulana le barutiši ge a tliša diphetogo ka sekolong.

Sehloa:

Ke magaomo a kgakgano. Ke thulano ya mafelelo ya baanegwa.

- Mosima o thulana le Mna. Kgaphola morago ga ge Kgaphola a nyaka setseka sa mašelang ao Mosima a a dirago go tšwa kgwebong ya gagwe.
- Lehumo o thulana le Lerato ge Lerato a lemoga gore Lehumo o mo utsweditše

Tlemollo ya lehuto

- Ke fao bothata bo rarologago gomme ditaba di boela sekeng. Bafsa ba hweditše mešomo ebile ba itirela letseno. Mosima o tšwetše pele ka protšeke ebile o rekile sefatanaga.
- Banna bale ba go nyatša boetapele bja mosadi, boLepamo le Kgobadi ba amogetše gore mosadi le yena o na le bokgoni gomme ba thoma go thekga Lerato bjalo ka hlogo ya sekolo.

- Lerato o kgopela tshwarelo go mmago Lesiba le Lesiba gomme ba a mo swarela gomme ba phela mmogo ka lethabo.

Thumo:

- Mongwadi o re rulaganyeditše ditiragalo tša tiragatšo ye ka tatelano go tloga mathomong go fihla mafelelong ge bothata bo ratolloga.

4. MORERO:

Teori: Matseno

Morero ke kgopolokgolo yeo mongwadi a ratago go e tšweletša ka sengwalwa sa gagwe. Morero o lebane le thuto yeo mongwadi a ratago go e lemoša mmadi mo bophelong. Gore morero o tle o bonagale gabotse, mongwadi o diriša dithekniki tša thulaganyo, bjalo ka tekolanthago, tekolapejana, go hlakahlakanya ditaba, go latelanya ditaba, boipelaetšo, poeletšo ya ditiragalo, bj.bj. Thulano le maatlakgogedi di ka godiša morero wa mongwadi.

Tirišo: Mmele

Morero wa papadi ye o ithekgile ka mmolelwana wo o rego mosadi o na le bokgoni bja go fetola lefase. Basadi ge ba ka fiwa monyetla e ka ba baetapele ba bakaone. Basadi ba kgona go ba baetapele le go tla ka mananeo a makaone bjalo ka banna goba go phala banna. Setšhaba sa Mokgokong se na le tlhotlo ya tlhokego ya mešomo le bosenyi.

- Mosima le Malekhina ba hlobaetšwa ke tlhokego ya mešomo. Ba feditše dithuto tša bona bjale ba dutše ka gae ka baka la tlhokego ya mešomo.
- Mosima o na le leano la go hloma protšeke ya go dira diaparo tšeo ba tla go go di rekišetša mabenkele a toropong. Leano le le tla thuša go tloša bafsa mebileng.
- Batswadi ba gagwe ba thulana le maikemišetšo a gagwe a go hloma protšeke ka ge ba re ke mosadi a ka se atlege.
- Taba ya Mosima go batswadi e thatafatšwa gape ke ge mogolwagwe Lesiba a nyala Lerato wa Motswana wa go rutege.
- Lerato o thulana le Lesiba, ga a dumele go gatelelwa ke Lesiba ka ge a re basadi le bona ba na le ditokelo tša go dira se sengwe le se sengwe seo ba se ratago.
- Mmalehu mmago Malekhina le yena ga a tshepe gore leano la Mosima le tla šoma. O thulana le Malekhina gore a se tšee karolo ka ge lapa la bo Mosima e le la baloi.
- Ka sekolong moo Lerato e le go hlogo ya sekolo, BoLepamo, barutiši ba banna ga ba dumele go etwa ke hlogo ya sekolo ya mosadi. Ga ba dumele gore mosadi a ka tliša diphetogo tša maleba.
- Mosima o phegeletše maikemišetšong a gagwe a go hloma protšeke ya go hlola mešomo.
- Mosima le Malekhina ba boledišana le bafsa ka leano la bona la go hloma protšeke le go kgetha komiti. Lehumo yena o bona e le go senya nako protšeke e ka se atlege.
- Mosima o kgopela thušo ya mašeleng kantorong ya Morena Kgaphola. Kgaphola o re Mosima a ratane le yena gore a tle a kgone go mo thuša. Mosima o dumela go robala le yena e le leano la go hwetša thekgo ya mašeleng.

- Kgaphola o botša kopano ya bafsa gore ba tlo abelwa lefelo la go šomela le metšhene ye mekaone. Banna boLešata ba sa na le kgonono ya gore le banna ba tla holega protšekeng ye ka ge ba gopola gore mošomo wa go roka ke wa basadi fela.
- Protšeke e laetša katlego, Kgaphola o re o nyaka sengwenyana go mašokotšo a protšeke ka ge a thušitše Mosima go hwetša mašeleng a thekgo. Mosima ga a dumele ka ge a robetše naye ka lebaka la lerato la setšhaba sa gabo.
- Protšeke e a gola ebile go rekwa le sefatanaga sa go sepetša diaparo.
- Bafsa ba hweditše mešomo. Lesiba le Lerato bjalo ba phela ka lethabo. Banna bao ba bego ba na le pelaelo ya gore basadi ba ka eta pele ba amogetše. BoLepamao le Kgobadi ba kwana go thekga hlogo ya sekolo wa mosadi. Hunadi o thabile ge Lerato bjalo a mo hlompha. Tše di dira gore morero wa mongwadi o atlege.

Thumo: Mafetšo

Mongwadi o tšweeditše morero wa gagwe wa go laetša gore go fetogile ka bothakga ka tšomišo ya molokoloko wa ditrhulano le ditlhakatlhakano setšhabeng tšeo di hlotšwego ke tlhokego ya mešomo e le go laetša karolo ye bohlokwa yeo basadi ba e bapaalgo setšhabeng.

5. TSHWANTŠO YA BAANEGWA:

Teori: Matseno

Tshwantšho ya baanegwa ke semelo. Semelo se lebane le maitshwaro a moraloki le mokgwa wo a phedišago le baraloki ba bangwe ka gona. Mongwadi o šomiša dintlha tše di latelago tša semelo:

- Ditiro tša moanegwa/moraloki.
- Dipolelo tša gagwe.
- Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena.
- Mongwadi o reng ka yena.
- Lena la gagwe.

Tirišo: Lerato

- **Ditiro tša gagwe:**
 - Ke motho wa lenyatšo
 - Re bona a robala le monna yo mongwe ka lapeng la gagwe monna wa gagwe a sa phela.
 - O raka mmatswale wa gagwe ge a be a mo etetše.
- **Dipolelo tša gagwe:**
 - O botša mogwera wa gagwe gore o nyetšwe ka lapeng la maemo a fase. Se se mo tšweletša a na le lenyatšo.
 - O botša Mokgaetšia ka se sepele le monna wa gagwe pele ga batho. Se se mo tšweletša e le motho wa go rata maemo
 - O botša Lehumo gore ga se a nyalwa. Se se mo tšweletša e le motho wa go rata maaka.
- **Baanegwa ba bangwe ba reng ka yena;**

- Lesiba o re Lerato ga a rate go theeletša motho ge Matome a mo eletša gore a kgopele batswadi gore bam o thuše go rarolla taba ya bona. Se se mo tšweletša e le motho wa manganga/kgang.
 - Lepamo o botša Kgobadi gore Lerato o tletše ka makoko ge ba le tseleng go tšwa mošomong. Se se mo tšweletša e le motho wa makoko/matepe.
 - **Mongwadi o reng ka yena:**
 - Ge a bolela le monna wa gagwe Lesiba o kukile nko ka fao mongwadi o mo tšweleditše e le motho wa go ikgantšha ka dithuto tša gagwe ebile a hloka tlhompho le boikokobetšo.
 - **Leina la gagwe.**
 - Leina la gagwe le fapana le yena ka ge e le motho wa go hloka lerato mo mathomong a papadi le ge a ile a fetoga mafelelong.
- Thumo:**
Mongwadi o atlegile go tšweletša baraloki ba tiragatšo ye ka ge ba kgona go tšweletša molaetša le morero wa yona ka bothakga.

DITSOPOLWA

1. Mehuta ya baanegwa:

Molwantšhwa- ke moanegwa yo mogolo wa sengwalo, o na le nepo ye a ratago go e fihlelela.

 - ditiragalo tša papadi di dikologa godimo ga gagwe.
 - Morero wa papadi o theilwe godimo ga gagwe.
 - Ditiro tša gagwe di phadima go feta tša baanegwa ba bangwe.

Molwantšhi- Ke moanegwa yo a šitišago molwantšhwa go fuhlelela dinepo tša gagwe.

Mohlohleletši – ke moanegwa yo a butšwetšago mollo gare ga molwantšhwa le mohlohleletši. O hlohleletša molwantšhwa go fihlelela dinepo tša gagwe.
2. **Tswalano ya baanegwa/babapadi**
 - Ke kamano ye babapadi ba tswalanago ka gona. (Mohlala: Ke bagwera, motswadi le morwa/morwedi/bašomimmogo, baagišane, monna le mosadi, dikgaetšedi, motho le moratho.
3. **Ditšhupasefala**

Ke mantšu a mongwadi a ka mašakaneng.
Ke mantsu a a ngwalwago ka moseka.
Mongwadi o bolela ka go diriša mantšu a ka mašakaneng.

Mehola ya ditšhupasefala

 - Go hlahla babadi ka tiragalo.
 - Go utolla maikutlo
 - Go tšweletša semelo sa mamapadi.
 - Go sepetša nako
 - Go hlaloša moya wo o fokago.
4. Kgegeotiragatšo: Molaetša o fetišetšwa go mmogedi/mmadi go na le gore o fetišetšwe go moanegwa yo a amegago.
 - Babadi ba tseba se se tlo diragalelago moanegwa mola yena mong a sa tsebe.

5. Kgegeophetogi
 - Mafelelo a puku ao re sa a letelago.
6. Bokamorado/ Boithekgo – tiragalo ye e hlohleeditšego seemo sa bjale sa ditaba.
7. Poneelopele – Go akanya ka se se ka diragalago o lebeletše ditiro goba seemo sa bjalo.
8. Kgadimopele – ke thekniki ya mongwadi ye go yona a bolelago taba mo a lebeletše seemo sa ditaba sa bjalo.
9. Kgadimonthago
10. Moya wo o fokago/segalo – na
11. Moanegwahlaedi – Ke moanegwa yo a hlomilwego kgopolong e tee, ga a emele moanegwa wa nnete.
 - Ga a fetoge le mabaka.
15. Moanegwaphethegi – ke moanegwa wa go emela motho wa nnete.
 - o fetoga le mabaka.
16. Molaetša – ke thuto ye re e hwetšago go tšwa sengwalong.
 - Re ithuta eng go tšwa sengwalong.
17. Polelonoši – ke polelo ya mmapadi mo a bolelago a le noši.
 - a ka bolelela godimo goba a bolela ka monaganong.
 - go utolla maikutlo
 - go tšweletša semelo sa moanegwa
 - go tšweletša thulanogare.
18. Tebelelo ya mongwadi/ Ntlhatebelelo- maemo a mongwadi ka gare ga sengwalo.
 - Mongwadi o anega ditiragalo ka motho wa pele (ke)
 - Mongwadi o anega ditiragalo ka motho wa boraro (o)
 - Mongwadi a ka diriša poledišano ya baanegwa go re anegela ditiragalo.
19. Poledišano
 - go utolla maikutlo
 - go tšweletša semelo sa moanegwa
 - go tšweletša thulanogare.
 - Ditaba di tla ka beng.
20. Maikutlo
 - Mokgwa wo mongwadi/ mmadi a ikwago ka gona
E ka ba maikutlo a manyami, a lethabo, a pefelo, a kgakanego.
Ke thabišwa ke....., ke nyamišwa ke....., ke befedišwa ke